Дзвоник

№ 162-163

Журнал для українських дітей Румунії

Місячник Союзу Українців Румунії. 13 рік видання, жовтень-листопад, 2020 рік

Дзвоник (Clopoțel)
№ 162-163, 2020 р.

Журнал для українських дітей Румунії.
Заснований у 2007 році.

ISSN 2501-2630
ISSN–L 2501–2630

Над Дзвоником працювали:

Головний редактор: **Микола Корсюк**
Редактор: **Людмила Дорош**
Редколегія: **Іван Ковач, Михайло Михайлюк, Михайло Трайста, Марія Чубіка.**

Адреса редакції:
м. Бухарест, вул. Раду Попеску, 15, с.1
тел.: 021-222-07-29; 021-222-07-37;
телефони/факси: 021-222-07-37

Друкарня:
«S.C. SMART ORGANIZATION S.R.L»

Adresa redacţiei:
str. Radu Popescu 15, sect. 1
Bucureşti, România.
Наша електронна адреса:
redactia.clopotel@gmail.com

Дзвоник пропонує:

*** казки й оповідання**
*** вірші**
*** загадки**
*** дитячу енциклопедію**
*** сторінку народознавства**
*** пісеньки**
*** сторінки-розмальовки**
*** рухливі й дидактичні ігри**
*** вироби своїми руками**

Дзвоник завжди радо прислухається до ваших пропозицій і друкуватиме надіслані вами спроби!

Увага! За достовірність надрукованих матеріалів відповідають їх автори!

Анатолій КАЧАН

Дзвонить осінь школярам

1

На світанку вулицею міста,
Де шумлять про зиму явори,
З рюкзаками, як парашутисти,
Поспішають юні школярі.

Наша рідна школа біля гаю
Схожа на літак-аероплан.
Цей літак щоранку вирушає
До Країни творчості і знань.

Опадає з кленів жовте листя
На кущі калини, мій рюкзак.
Осінь у червоному намисті
Проводжає літо на літак.

2

Журавлиними ключами
Дзвонить осінь школярам
І розносить над садами
Жовте листя телеграм.

В небі синьому клинописом
Написали журавлі
До пташиного літопису
На прощання кілька слів.

У містечку над Лиманом
Буде школа нас навчать,
Як по зорях і туманах,
По пташиних караванах
Книгу осені читать.

А клинописів тих значення
Пояснив дідусь мені:
«Краю рідний, до побачення,
До квітучої весни!..»

Ліна КОСТЕНКО

Шипшина важко віддає плоди

Шипшина важко віддає плоди.
Вона людей хапає за рукава.
Вона кричить: – Людино, підожди!
О, підожди, людино, будь ласкава.
Не всі, не всі, хоч ягідку облиш!
Одна пташина так мене просила!
Я ж тут для всіх, а не для тебе лиш.
І просто осінь щоб була красива.

Тетяна ВИННИК

Покрова

Вихопивсь дощик поміж заграв:
Угорі росте підкова,
По зірках іде Покрова.
Вкриє землю оберігом –
Або листям, або снігом.
Йди, Покровонько, до нас,
Хай настане добрий час –
Козакам і воякам,
Й всім на світі діточкам!

Осінь

Сад листочки розгубив,
Розкружляв, розвіяв.
Причаїлися гриби
В сонечка на віях.
Струни рвуться у стерні
І летять у вирій,
Ніби птахи неземні –
Золоті та сірі.
І виступає багряно
Серце у калини.
Ось листок летить над нами –
З саду – у долину.

Оксана КРОТЮК

Вулиця в жоржинах

Вже небо не таке, як влітку.
В жоржинах вулиці й хати.
Снує павук тоненьку нитку –
Наводить між гілля мости.
В імлі ранковій сяють роси,
На вуха шапку гриб натяг.
Птахи, на крила взявши осінь,
Курличуть журно в небесах.
Пишаються зерном стодоли,
А сіно складено в стіжки.
І пахнуть медом доокола
Земля, і сонце, і грушки.

Ольга ВІТИК-ЮЩУК

Осінній парк

Вже побагряніло
Листячко на клені,
Але на вербиці
Ще воно зелене.

На каштані листя
З жовтою каймою.
Йду осіннім парком
Тихою ходою.

Таких фарб немає
Влітку, ні зимою.
Недаремно осінь
Зветься золотою.

Людмила ДОРОШ

Казочка про Дору

Для дівчинки Дори сьогодні було справжнє свято – вона нарешті піде у школу, в підготовчий клас. Прощавай, садочок, малюки, вихователькі, пісочниця та кубики! Тепер Дора матиме більш цікаві заняття, тепер вона – відповідальна, тому що вже доросла. Їй шість років.

Перший день був сповненим хвилювання, бо що ж не кажіть, а таки раз у житті йдеш уперше у школу. А там стільки всього невідомого! Дора була трішки неспокійна. Та й не тільки вона. Інші хлопчики й дівчатка з її класу теж були трішки збудженими, сором'язливими. Та через декілька днів діти вже освоїлися зі своїм новим життям, своїми новими колегами, і на перервах збиралися докупи й спілкувалися. Кожному хотілося бути цікавим, вразити чимось інших.

– Моя мама – хірург, – сказав гордо Ярослав. – Якщо у вас захворіє апендицит – вона швидко зробить вам операцію і вилікує, і навіть не буде боліти!

– А моя мама будує будинки, – сказала Катруся, – тобто вона їх вигадує, планує, а будівельники будують його за її вказівками.

Дорі теж хотілося чимось похвалитися:

– А моя мама пише різні цікаві-прецікаві казки, про що хочеш може написати!

– Що, і про тебе? – засміялися діти.

– І… так, звісно, і про мене, – знітилася Дора, бо вона ніколи й не замислювалася над тим, чи змогла б її мама написати про неї.

Прийшовши додому, Дора запитала у мами:

– А ти могла б написати про мене казку?

– Думаю, що змогла б, – відповіла мама, – але яку саме казку?

– Таку, справжню, щоб і мої дітки колись змогли дізнатися, якою була їхня мама маленькою, – уточнилаа Дора.

– Тобто, треба, щоб це була правдива розповідь про тебе?

– Так-так, саме правдива, бо якщо ж ти напишеш, що я була королевою чи принцесою, мої дітки точно не повірять, – запевнила Дора свою маму.

Коли наступного дня Дора прийшла зі школи, мама запитала її, чи хоче вона послухати казку.

– Та-а-а-ак, звичайно! – зраділа дівчинка.

І мама почала їй читати казку. Спочатку Дора сміялася, коли мама читала про Дору-немовля, про те, як вона гугукала-ромовляла, як вчилася сама їсти з ложечки і була вся замурзаною, як смішно вона вимовила своє перше справжнє слово – «чрактóр» (тобто трактор), якою кмітливою й розумною ставала Дора.

А мама читала все далі й далі… І Дора слухала, як дівчинка почала змінюватися. Ставши дорослішою, вона дуже часто хотіла робити тільки так, як того бажала, не слухаючи пояснень чи прохань мами. Як часто,

не отримуючи бажаного, вона дуже сильно кричала і ревіла, що, мабуть, її чув навіть сусідський пес Неро, а може й Отіс, який жив подалі він них. Як вона сварилася з меншим братиком і не хотіла ділитися з ним іграшкою, якою їй хотілося погратися саме тоді , коли вона опинялася у руках малюка. Як Дора придумувала дуже цікаві ігри і для цього збирала на килимку всіх ляльок та багато інших іграшок, пообіцявши мамі поскладати їх увечері. Проте увечері на неї нападала якась ну просто нестерпна втома і вона не могла і пальцем поворухнути, щоб почати складати все на місце.

Дора все слухала і хмурніла. Звичайно, у тій казці були й дуже гарні описи Дори: якою та була уважною і старанною у школі, як добре запам'ятовувала нові вірші і пісеньки, як швидко вчилася рахувати і визначати правильну годину на годиннику. Як вона сама-самісінька цього літа навчилася кататися на роликах, стрибати на скакалці, робити колесо.

Мама помітила стан Дори і запитала:

– Донечко, може, я щось недобре написала, ти вважаєш, що це неправдива казочка?

– Правдива… – тихенько промовила Дора. – Але якась не дуже весела…

Дору дуже вразила ця казка. Вона начебто тільки тепер зрозуміла, як негарно іноді поводилася зі своїми рідними, особливо із мамою, яка день за днем і надалі підтримувала її, піклувалася про неї, вчила бути доброю і люблячою, вчила прощати. А коли ставалась якась неприємність, вона завджди нагадувала: «Це не страшно, все можна виправити. Найголовніше – це те, що ти маєш усередині, – казала мама, притискаючи долоню до серця. – Адже ми сім'я, ми любимо одне одного і не хочемо завдати болю нікому».

Дора зрозуміла, яка мудра й добра її мама, як багато вона працює, щоб усій їхній сім'ї було тепло й затишно.

Коли у школі її якось запитали, ким вона хоче стати, коли виросте, Дора без вагань відповіла:

– Я ще не знаю, чи я стану лікарем, чи археологом, але в першу чергу я буду мамою. Такою мамою, як моя!

Скоромовки

Перепілка – гарна птиця,
Та хлоп'ят вона боїться,
Бо хлоп'ята беруть гілку
І лякають перепілку.
Не потрібно так лякать,
В неї п'ять перепелят!

● *●*

Мавпенятко мовить: «Мамо,
Масла, моркви, маку мало.
Миска, мамочко, мілка,
Мало містить молока».

● *●*

Шило шубку Шурі шило,
Шовком, шерстю, шви обшило.
Вийшла шубка прехороша
Нашій Шурі на порошу.

● *●*

Обережний хитрий лис
До нори вечерю ніс.
Біг додому лісом лис,
Шелестів над лисом ліс.

● *●*

Сів шпак на шпаківню,
Заспівав шпак півню:
Ти не вмієш так, як я,
Так як ти не вмію я.

● *●*

Сторож на баштані кріт
Якось зготував обід.
Лиш зачувши про обід,
До крота примчався кіт.
Кіт і кріт посмакували,
Кіт і кріт порозмовляли,
Трішки кіт і кріт поспали..
Лихо! Кавуни покрали!

Аделя ГРИГОРУК

Лист до святого Миколая

Задзеленчав дзвінок, і урок у другому класі закінчився.

Діти підходили до столу і опускали в скриньку, яка біля нього стояла, свої листи до святого Миколая. Вони жваво переповідали один одному, якого гостинця хотіли б отримати. Миколка до скриньки не підійшов. Він поквапно вдягнувся і швиденько вискочив за двері, щоб ніхто його ні про що не розпитував.

Надворі було холодно. Вітер шарпав поли кожушка, забирався в рукави, сипав снігом за комір. Додому Миколці неблизько. Треба було йти швидко, бо там чекала бабуся. Миколка її дуже любив. Вони разом розпалювали піч, готували їсти, прибирали домівку.

Але бабуся була стара і хвора і часто журилася, що може зовсім занедужати. А як же тоді Миколка?

Хлопчикові зробилося ще сумніше. Він відкрив ранець, вийняв аркушик паперу. «Хочу, щоб тато і мама повернулися додому. Скажи їм про це, святий Миколаю. Будь ласка!!!»

Це був лист, який Миколка писав на уроці, але передумав кидати в скриньку. Хіба це щось допоможе, думалося йому.

Як святий Миколай може змусити маму й тата повернутися додому з тієї Італії? Мабуть, їм там добре, коли уже три роки не їдуть...

Миколка зітхнув. Вітер вихопив у нього з рук білий аркушик і закружляв ним у повітрі.

Миколка хотів було його зловити, але передумав: хай летить.

Він іще хвильку постояв, а потім витер долонькою сльози і зачимчикував засніженою дорогою до своєї хати, що стояла аж під лісом.

Удома він швиденько приніс дров, розпалив піч, промів доріжку від ґанку до воріт, розповів бабусі уроки на завтра, повечеряв і уклався у своє ліжко. Над ліжком висіла ікона Миколая. Миколка з головою накрився ковдрою і почав думати про святого.

Звичайно, принести цукерки, машинки, а чи навіть цілу залізницю, як це просив його друг Василько, – зовсім неважко. Але він цього не хоче.

От коли б тато з мамою повернулися...

– Та святий Миколай татів і мам у подарунок не приносить, – зітхнув Миколка, і великі горошинки сліз викотилися з його очей.

Він намагався не схлипувати, щоб не засмутити бабусю, яка ще не спала. Вона сиділа за столом і про щось думала.

Нарешті світло погасло. Миколка лежав із широко розплющеними очима і дивився у темряву.

Скрипнула підлога. Миколка підвів голову, прислухався.

І тут – звідки не візьмись – перед ним став святий Миколай.

– Ти спиш, хлопчику?

– Ні, святий Миколаю.

– Ти писав мені лист?

– Так.

– А чому не вкинув у скриньку?

Миколка не знав, що відповісти.

– Ти думав, що я не зможу виконати твого бажання? Так?

– Так.

– А може, ти хочеш лижі або санчата? Чи тобі подарувати комп'ютер? Усе це є у моїй торбі.

– Дякую, святий Миколаю. Але хай це отримають інші діти, ті, що просили цих подарунків.

– А що ж хочеш ти? Невже нічого?

– Ні, я також хотів би і м'яч, і комп'ютер, і ще багато чого, але...

– Але?

– ... якби мама і тато були зі мною. Їх немає уже три роки, і я почав їх забувати.

Миколка схлипнув і додав:

– Усі діти мають мам і тат, а я й не знаю, чи у мене вони є… – і він розплакався.

Святий Миколай погладив лагідною рукою Миколчину голівку:

– Ну чого ж ти плачеш? Вставай! Чуєш, вставай! Ось твої мама і тато!..

Миколка притьмом схопився, увімкнув світло і побачив, як до хати заходять… мама і тато.

Бабуся скрикнула від подиву. Тато підхопив Миколку і підкинув до стелі:

– Який великий виріс!

Мама обнімала і цілувала то Миколку, то бабусю.

У хаті зчинився неймовірний галас. Всі то сміялися, то плакали, то знову сміялися.

…А з ікони над Миколчиним ліжком добрими очима дивився на всіх святий Миколай.

Леонід ТАЛАЛАЙ

Пісенька про Святого Миколая

На ньому все іскриться:
Кожух і рукавиці,
і довга борода.

З дарунками торбина
Йому згинає спину,
Та впевнена хода.

Він прийде, не заблудиться
У полі сніговім,
Він знайде нашу вулицю
І зайде в кожен дім.

Здолає хуртовину
І прийде неодмінно
На радість нам усім.

Не зіб'ється з дороги,
Бо знає, що без нього
Не зайде свято в дім.

А що…як він заблудиться?
Дивлюсь з вікна на вулицю –
Та це ж його хода!

Кожух і рукавиці,
І костур у правиці,
І довга борода.

Здолавши хуртовину,
Несе важку торбину,
Прискорюючи крок.

І вже через хвилину,
Лише через хвилину
Співатиме дзвінок.

Генадій РАВЕНСЬКИЙ

Абетка в скоромовках

Дд

Дід дах ремонтував,
На дворі драбину мав.
Діди діду дрова рубали.

Ее

Експерт з електротехніки
Полагодив електрику.
Електриком щоб стати,
Екзамен треба здати.

Єє

Є на небі чи немає,
Сонце в піжмурки гуляє,
З'явиться і знов зникає:
Сонцю хмара заважає.

Жж

Жовтий жук у житі жив,
Жук із жабою дружив,
Жартувати жук любив,
Жабу жук завжди дражнив.

Зз

Зробила завірюха
Замети на землі,
І замки візерункові
Узимку на вікні.

Ии

Над лісами і ланами
Стоїть Київ весь у квітах.
Над Дніпром цвітуть каштани,
А в садочках грають діти.

Іі

Індик клектав пісні
Улітку й навесні.
І навіть уві сні
Бубонів свої пісні.

Її

Їжак із їжачихою
За їжею поїхали,
Бо їх їжаченя
Їжу їсть щодня.

Славетні українці

Микола Амосов

Один з найвідоміших українських лікарів.

Найважливіше досягнення: перший, хто протезував клапан серця.

Народився 6 (19) грудня 1913р. у с. Ольхово (сучасна Вологодська область) в сім'ї селян. Мати була повитухою, працювала в селі неподалік від міста Череповець. Батько пішов на війну 1914 року, а коли повернувся, то незабаром покинув сім'ю. З 12 до 18 років навчався в Череповці у школі, потім там же – в механічному технікумі.

З 1932 року працював у Архангельську, начальником зміни робітників на електростанції при лісопильному заводі. У 1934 році розпочав навчання в Заочному індустріальному інституті. 1935 року поступив в Архангельський медичний інститут, який закінчив з відзнакою у 1939 році. Паралельно з медициною продовжував навчання в заочному інституті.

У 1940 році отримав диплом інженера «із відзнакою». Після закінчення інституту і до початку Другої світової війни працював хірургом лікарні в Череповці.

У 1952 році переїхав до України в Київ, де прожив 49 років. У березні 1953 року захистив докторську дисертацію. У 1955 р. М. Амосов створив та очолив першу в країні кафедру грудної хірургії для вдосконалення лікарів. В 1958 р. починає співпрацювати з Інститутом кібернетики в галузі фізіологічних досліджень серця.

Амосов – неймовірний лікар-хірург. Лише уявіть: він провів 6 тисяч операцій, а через його інститут серцево-судинної медицини пройшло 80 тисяч пацієнтів! Амосов почав свою практику в незвичайних умовах – йому довелося реалізовуватися як лікарю під час війни. Саме він був першою людиною на Землі, яка наважилася робити протезування клапанів серця. Цікава деталь: для перших серцевих клапанів Амосов використав клаптики своєї нейлонової сорочки.

Він також розробник чудової системи підтримування здоров'я. В її основі – обмеження у їжі і постійні помірні фізичні навантаження. На його думку, медицина лікує від хвороб. А от підтримувати здоров'я – завдання кожного. На власному прикладі він довів, що система діє. Адже відклав скальпель лише у 80-річному віці!

М. М. Амосов – автор понад 400 наукових робіт, включаючи 19 монографій. Ряд монографій перевидано в США, Японії, Німеччині, Болгарії. У створеному ним інституті підготовлено 40 докторів і понад 150 кандидатів наук, багато хто з них очолює великі наукові центри.

Микола Михайлович широко відомий як письменник. Його повісті «Думки та серце», «Записки з майбутнього», «ППГ-2266», «Книга про щастя та нещастя» неодноразово видавалися у нас в країні та за кордоном.

У 2000 році він увійшов у першу десятку особистостей, які визначили вигляд країни у XX столітті.

12 грудня 2002 року помер від інфаркту. Похований на Байковому кладовищі в Києві.

У 2003 році Інституту серцево-судинної хірургії Академії медичних наук України присвоєно ім'я академіка Миколи Михайловича Амосова.

Віктор БЛИЗНЕЦЬ

ЗОЛОТА ГОРА ДО НЕБА

(Продовження з попереднього числа)

Дядько показує мені бровою: ти ба, з характером, шибеник! Це з тих, що сяде на дорозі і не встане – машиною його обминай!

Та ось тричі ударили на скирті по тросу, задзвенів дріт. То був нам сигнал: поганяйте! І тільки дядько натиснув на газ, як Кібчик враз підхопився на ноги. Забув і про колючку! Він так чесно, так серйозно і віддано дивився на дядька Захара, ні трохи не ховаючи веселих вогників, які кипіли в його очах, що я здивувався: ну й Кібчик! З нього як з гуски вода! І оком не моргне! Наче і не він висів учора на дроті, наче і не його ганяли круг скирти!

– Дядьку Захаре! – весело і спокійно звертається Кібчик.

(А проте я бачу: він навмисне бадьориться, він просто показує, що все забув і що вчора нічого не було, а між тим він стоїть, увесь насторожений, береже свої вуха!)

– Можна, дядьку, я з вами проїду на тракторі? – питає Кібчик.– Один тільки раз, можна? Ось замість нього. – І він тикає на мене пальцем.

Я зрадів: хай собі їде, я вже накатався на тракторі! Поки вони з дядьком обернуться туди й назад, я встигну збігати на майданчик, де кладуть солому на сітку.

Та Захар Іванович ніби й не чує, про що там вигукує Кібчик. Він широкою долонею витирає піт, який промиває доріжки йому на запилених щоках, і діловито вмикає швидкість.

Наш тракторець рушає.

– Дядьку Захаре! Я тільки раз! Я вмію відчіпляти дріт, ви самі побачите!

– Що ти хочеш? – раптом висовується дядько з кабіни і так суворо й холодно дивиться на Кібчика, що той на якусь мить примовкає. – Що ти хочеш? – грізно перепитує дядько. – Це тобі не балаган, не цирк, а робота! Ясно? Іди на гілках чіпляйся!

Кібчик заморгав очима, і я побачив: він побілів, він просто розгубився! А дядькові досить було і цієї короткої його розгубленості (значить, заговорила совість!). Він одразу й пожалів хлопця.

– Ладно, сідай уже, – сказав суворо.– Тільки дивись, без фокусів, у мене недовга розмова!

Кібчик стрибнув на раму, він аж затрусився від радості. Він вчепився руками за кабіну, киває дядькові: «Газуйте! Швидше! З вітерцем!»

Я теж не стою на місці. Зриваюсь і біжу до подавальниць, щоб встигнути.

І я встиг. Якраз жінки нагромадили нову сітку соломи. Зачепили трос. Тепер, я знаю, хтось із тих, що стоїть на скирті, махне рукою Захару Івановичу: «Обережно! Поїхали». І зашелестить в соломі, почне потихеньку бігти, вирівнюватись трос.

Бігом чіпляюсь за сітку. Жінки не відганяють мене, знають – це свій, помічник на жнивах. Хай прокатається, заслужив. Хтось навіть ляскає мене ззаду по штанцях, сміється: держись! І я впираюсь ногами в дерев'яну перекладину. Чую: повзе, натягується дріт. От він шарпнув сітку і – потяг! Потяг її по землі, а потім нагору, на скирту, поволік її крутою, виритою в соломі траншеєю. Тут ще спекот-

ніше, сонце обливає мене жаром, і я держусь за сітку, підіймаюсь все вище й вище.

Мене тягне вгору, і я бачу, як піді мною опускається степ, як все далі стелиться дорога і лісосмуга, як широко розступаються пшеничні лани. Вже згори, з неба бачу маленькі комбайни, вони в золотих ореолах куряви, а он машини, трактори, підбирачі – біжать, снують на квадратних латках стерні.

Я вже пливу немовби в самому небі, мені аж дух забиває від тієї високості. Під ногами шарудить солома, а попереду блищить, подзвонює натягнутий трос. Мені здається: зараз дядько Захар піддасть газу і зірве з місця всю скирту, потягне цю високу гору соломи хтозна-куди. На весь степ буде диво: рушить і посуне за трактором величезний солом'яний лінкор, на якому стоять скиртоправи з вилами, сітка з соломою, а на сітці – я, Льонька.

Ми вже виїхали на верхівку скирти. Мені чомусь подумалось: раптом наш «Білорусик» шарпне, перетягне трішки далі, і я прямо з скирти... в оберемках соломи... метрів двадцять униз... Страшнувато стає, проте їду, не тікаю, знаю, що скиртувальники не пропустять сітку далі за себе.

– Агей-е-ей! – лунають міцні, напружені чоловічі голоси.

Трос завмирає.

Я відскакую вбік. Мені гукають:

– Ану, Льоню, розв'яжи сітку!

Видно, Захар Іванович уже здав назад, трос послабився, і я легко зняв з гачка верхній повідок, який оперізував сітку.

Купа соломи розвалилася. Я стрибнув на неї, солома аж пашить від сонця, вона гаряча і б'є в ніздрі сухим гіркуватим духом стебла. Качаюсь в соломі, руками й ногами розгрібаю її, а скиртувальники сміються з мене: вони бачать, що я сп'янів від пахощів сонця.

Вони беруться за роботу, втоптують, вкладають солому, а я перекинувся через голову і відповз трохи вбік, щоб не заважати їм.

Став над краєм скирти, оглянувся.

Мамо рідна, куди я забрався! Оце висота! Видно звідси наше село,– і не село, а білі дрібненькі коробочки хат. Видно ставок, греблю, білу башту насосної станції, тоненьку нитку дороги, що веде в Першотравенку до нашої школи. І степ видно навкруги – до самого, здається, Чорного моря! Тут, їй-право, відчуваєш себе птицею, яка сидить на вершині скелі: тільки розкинь руки і полетиш, і з висоти оглядатимеш світ – весь, скільки сягає око.

Я б ще дивився на село й степи, та хочеться і вниз покотитися, ось так – калачиком, через голову, по тому глибокому сліду, який вигребла сітка.

І я спочатку поїхав з гори на штанях, а тоді сторч головою. Це просто блаженство – падати й пірнати в пухку солому, зробити собі кубло або лягати зверху, по-королівському розкинувши руки й ноги, а тоді знов – лицем у солом'яну пахощ!

…Я біжу до трактора. Дядько Захар – він виглядає з кабіни– витирає піт і злегка пересміхається:

– Ну що? Побував на небі?

– Побував! – відказую, задихавшись. – Ох, і далеко видно! До самого Єгипту!

– Вилазь до нас, – говорить дядько Захар. – А ти, Кібчик, посунься, дай товаришеві місце.

По голосу чую: помирились вони. Мабуть, дуже старався Кібчик, бо дядько вже м'якше поглядає на нього.

Я вмощуюсь коло Кібчика. Захар Іванович пригладжує невеликі чорні вуса і поважом звертається до нас обох:

– М-да... От восени ви почимчикуєте в школу. А дорога степом, степом стелиться, і рівно кругом, як на долоні. Глянете ви з дороги: стоять на рівнині золоті гори – одна, друга, третя. Хтось чужий спитає: «Що то за гори, хлопці?» А ви скажете: «То скирти пшеничної соломи». – «Хто ж їх такі високі вивершив?» А ви скажете: «Наші колгоспники. І ми з дядьком Захаром». Правильно я говорю?

– Правильно! – засміялися ми з Кібчиком.

– Ну що ж, поїхали! Зачепи, Льоню, трос.

Ми тепер втрьох сидимо в кабіні.

Від'їжджаємо, а за нами біжить, струною натягується дріт, і виростає край шляху висока, золота від сонця, духмяна гора соломи.

КІНЕЦЬ

Румунські класики - дітям

Александру МІТРУ

Вовк-мисливець

Вовк багато чого зробив у своєму житті: ловив всіляких тварин та їв їх. Не нехтував і людьми. Він багато накоїв... І всі боялися його.

Але настає час, коли молодість покидає тебе. Зуби випадають, погляд затуманюється, ноги ніби тремтять. Не можеш їсти абищо.

А в лісі, дорогі мої, не так, як між людьми, немає кому допомогти тобі на старість, у нужді. І в ті часи, коли настає старість, ніяке м'ясо вже не добре для ослаблених зубів, окрім м'яса зайця.

От вовк, такий же зарозумілий, яким ми його знаємо, пішов до царя лісу, до ведмедя. Ведмідь був теж старий. І йому б не завадило м'якенького м'яса.

Пішов той до ведмедя, прокашлявся, закинув голову і заревів – трохи захрипло, правда, – але таки впорався.

– Ваша Величність, – сказав він, – заєць Томіце зі своїми братами лише шкодять лісу. Гризуть коріння, гілки, почнуть падати дерева. Дозвольте мені розпочати війну із зайцями, знищити їх… і... (шепнув йому на вухо) половину м'яса дарую вам!

Почувши про м'ясо, ведмідь збадьорився:

– Це правда! – пробурмотів ведмідь. – Лише шкодить. Томіце набагато гірший за будь-якого звіра. Знищи його! І… (теж пошепки) половина м'яса буде моєю…

Та й потисли лапи…

Знайшов вовк, не знаю звідки, лук та багато стріл, мисливський ріг, взяв із собою й трьох лисиць (прив'язаних так, як мисливці тримають собак), повну торбину їжі та повну пляшку вина.

Він сильно затрубив у ріг і пішов…

Зустрів лісника.

– Куди ти йдеш, вовче?

– Йду на полювання!.. Хочу вбити всіх зайців, а тобі віддам їхні хутра…

– Якщо поженешся за багатьма зайцями, то не спіймаєш жодного! – сказав йому чоловік. – А чому ти трубиш у ріг?

– Щоб зайці знали, що я йду, і щоб боялися…

– Якщо кіт має дзвіночки, то не спіймає мишей! – додав ще чоловік. – А потім, на полювання, як будь-куди, не з лопатою треба, а з розумом… А лисиці чому з тобою, навіщо ти їх узяв?

– Вони мої пси, мисливські пси! – відповів вовк.

Пішов собі вовк далі. Звідси стрибне заєць… звідти ще один…

Вовк побіг то в один бік, то в інший. Дивиться косо, як зайці вистрибують то спереду, то ззаду…

І змусили вони його попобігати; обдурювали його, сміялися над ним цілі дні й тижні, що врешті-решт вовк упав знесилений, писком у землю…

І лисиці попадали поруч із ним.

Побачивши знесилених від утоми вовка і лисиць одне біля одного, напали Томіце та зайці на торбину, поз'їдали все, що там було, і випили вино з пляшки.

Вовк пролежав так довгий час. Коли прийшов до тями, важко підвівся і рушив додому. Він же далеко віддалився від нього і його чекала довга дорога. Йшов він день, йшов тиждень. І знову зустрівся з лісником.

– Звідки ти йдеш, вовче? – спитав його.

– Йду з полювання!

– А де заячі хутра? У торбині?

– Зайці поїли й те, що я мав…

– А у пляшці ще є вино?

– У мене немає й простої водиці.

– А де твої мисливські собаки?

– Я поїв їх усіх!

(Від голоду він поїв лисиць дорогою!..)

Лісник почав сміятися. А вовк пішов додому з нагнутою головою.

Мораль:

Не діли шкуру невбитого ведмедя. І не всі ті мисливці, що в ріг сурмлять.

Переклад з рум. - Міхаела Гербіл та Людмила Дороші

Роман ЗАВАДОВИЧ

Пригоди гномика Ромтомтомика

(Продовження з попереднього числа)

На шкільній лавці

Наш душок цікавий вдався,
Знати б він усе хотів:
І відкіль цей ліс узявся,
І чому в нім стільки пнів.

Чи пробудиться, лягає,
Чи з батьками в ліс іде,
«Тату, мамо, – все питає,
А чому? – А як? – А де?

Що там далі ген, за лісом?
Де живе рубач Тимко?
Чом пушистий хвіст у лиса,
А у зайця тіцький-о?»

«Що мені йому казати? –
Батько думає старий. –
Треба в школу записати,
Хай учиться хлопець мій».

В дуплах липи край діброви
Пугач школу, знай, завів –
Вчили там учені сови
Дивоглядних школярів.

Там білки і гороб'ятка
На березовій корі
Пишуть і рахують гладко
Наче справжні школярі.

Ромтомтом туди подався,
Сина в школу записав –
Як малий про це дізнався,
Тата цмок! – поцілував.

Ось іде він вже до школи,
Йде до школи перший раз
Веселенький, як ніколи,
Бо настав веселий час.

Відтоді душок щоднини
Без принуки в школу йде
Та й учиться без упину
І чому – і як – і де.

Там школярики учаться
Пильно-пильно – це не сміх!
Гей, не раз Василь чи Настя
Зчервоніли б коло них...

Проць, що школи все боявся
І тікав аж за село,
Раз на липку ту зіп'явся
І заглянув у дупло.

«Правда це, чи може смішки?»
Проць із дива остовпів –
Там душок читає з книжки
Із березових листків.

Проць, хвилинку приглядався...
«Хто приніс цю ляльку тут?»
Далі вголос засміявся:
«Не даремний був мій труд!

Я візьму її додому
І нікому не віддам,
Не скажи про це нікому,
Буду гратись нею сам».

Тільки пальці розкарячив,
Ухопити і – гайда,
Пугач вже його побачив –
«Пугу! – закричав. – Біда!»

Надлетіли дикі бджоли
(Чи була що гірше ще?),
Як шпигнуть, у серце коле
І у п'ятах запече…

Ой, тіка же Проць ледащо
З тої липи стрімголов,
Каптана продер нінащо,
Ногавиці рохпоров.

Далі каже: «Що ж, драбузі
Так і треба! Нащо брав?
Заробив я по заслузі,
Та зате мудріший став,

Ось душок, малий, як палець,
Вчиться в школі *а, о, є* –
Я ж хлопчище – не бувалець
Обминаю школу все.

Більше школи не мину я,
Не віддам себе на сміх!
Буду вчитись *а, о, у,* я
І навчуся, далебіг!

Відтоді той Проць до школи
Точно день-у-день іде,
Не спізняється ніколи
І не б'ється вже ніде.

А душок уже навчився,
Де живе рубач Тимко,
Чом пушистий хвіст у лиса,
А у зайця тіцький-о!

Тішиться, радіє тато,
Сина в школу все веде:
«Вчися, вчись, щоб знав багато
І чому – і як – і де».

(Далі буде)

Михайло Гафія ТРАЙСТА

Неймовірні пригоди Панаса Гусопаса

частина II

10. Як Панас Гусопас сліпого Вія зрячим робив

Ледь наша ватага зробила кілька кроків, як почулось сильне гупання та тупання, нібито табун коней летів в розгоні, аж земля дрижала. Не встигли наші християни перехреститися, як повз них пробігло дивне чудовисько – без вусів, бороди, волосся, а до того – з невеликим хвостиком із чотирма волосками.

– А це що за нечиста сила? – запитав Панас.

– Дивись, вся нечиста сила волохата, а воно голе, – здивувався Міклош.

– Та це, братики, Відьмун – з Червоної Гори, там він живе і керує відьмами, що живуть на Лисій Горі. Він бачить світ догори ногами і має дві душі – людську і дияволську.

– І де це він так мчить, що навіть не поздоровкався з нами? – запитав Міклош.

– Та ади, спішить до своїх відьом, рятувати їх…

– Ну і врятує? – поцікавився Панас.

– Та лиш дивіться, що з того вийде, йому теж мак до вподоби, – посміхнувся Олекса.

А Відьмун вже на одній нозі стрибає і вигукує:

Яга-га-га, яга мак,
яга-га-га, яга мак…

– Може б їм ще добавити маку? – запитав Панас.

– Та ні, вистачить і того, – посміхнувся Олекса.

– Вистачить – так вистачить, – погодився Панас.

Рушила наша ватага далі в дорогу, аж враз біля маленького березника громадку постатей бачать.

– А диви, це християни до монастиря зібрались, анумо доженімо їх, веселіше буде, – зрадів Панас.

Християни прискорили ходу, а Вихор аж язика висолопив, так тупцяє вслід за Панасом, а коли вже наблизились до громади, враз Олекса скрикнув:

– Стій!

– Що ще? – перепитав Панас.

– Вій!

– Стій, Вій… що за Вій?

– Шолудивий Буняк зі своїми слугами. Видно, сильно надокучив генералові Дияволу Бісвізену, якщо він прислав Вія по твою душу.

– Ха-ха-ха, га-га-га… – розреготався Вихор, надіючись на допомогу Буняка.

– А ти, небоже, не скаль зуби, бо в своє пекло не попадеш! – гримнув на нього Панас, чухаючи чуба. – Ану, ближимось до них, а вже там і побачимо, що і як.

– Та воно, – почав Олекса, – той Вій і не такий страшний. Правда, він своїм поглядом вбиває людей, руйнує все що навколо нього…

– Та тоді як не страшний, як може поглядом нас?.. – перехрестився Міклош.

– Та воно так, але він не бачить нічого через свої довгі і густі вії, що тягнуться аж до самісінької землі. Тільки в роки, коли лютий має 29 днів, то 29 лютого він бачить і тоді – горе! – пояснив Олекса.

– Ну, тоді нема чого боятися, бо ми ади – серед самісінького літа, а до лютого, та ще й до 29, далеко, далеко, як звідси до Цареграду, – пожартував Міклош.

– Та воно, здається, ніби так, але дивіться – біля нього його слуги з гаками та вилами, які піднімають його повіки, і тоді від смерті не врятуватись нам, та ось і вони.

Парубки побачили зо дев'ять чортиськів, які вели якогось присадкуватого, кремезного, клишоногого чоловіка. Був він увесь облиплий чорною землею. Немов те жилаве, міцне коріння, випиналися його притрушені землею руки й ноги. Важко

ступав він, щохвилини спотикаючись. Довгі повіки звисали йому аж до землі (саме такісінький, як у Миколи Васильовича Гоголя). Його привели попід руки і поставили саме коло того місця, де стояв Панас.

– Підніміте мені повіки, не бачу! – мовив підземним голосом Вій, і чортиськи кинулись піддіймати йому повіки.

– Привіт вам, подоржні! – крикнув Панас, відволікаючи чортів від діла.

– Привіт, привіт, зараз побачиш ти привіт, якщо не обійшов нас десятою стежиною, – заіржав на нього один із чортів.

– Та ми хотіли вас обійти, але якраз збирались ось перекусити що-небудь, чарку сивухи перехилити і думаємо, що в купі веселіше буде… Це якщо ви не відмовите…

– Та від такого ніхто не відмовиться, чи не так, братця?

– Так, так! – відповіли чорти, ковтаючи слину.

– Підніміте мені повіки, не бачу! – повторив підземним голосом Вій, але чортиська вже юрбились біля скатертини, на якій появились самі чортівські страви.

– Ну, за ваше здоров'ячко! – підняв Панас чарку.

– Будьмо! – крикнули чорти і накинулись на страви та напої, забувши про свого шолудивого господаря.

– Ану диви, говорять – чорт сала не любить, – посміхнувся Панас.

– А видно, що не так, – погодився Міклош.

А бідний Вій в цей час крутиться, вертиться, спотикається, не знає, об що підпертись, а далі знову вже не кричить, не наказує, а просить, благає:

– Підніміте мені повіки, не бачу!

Але чорти не чують, жруть, що аж за вухами тріщить.

– А ми вам, вуйчику, допоможемо, – посміхнувся Панас. – Не так, хлопці?!

– А як не допомогти такому порядному дядькові? – посміхнувся попід вус угорець Міклош.

– Допоможемо, допоможемо… – погодився й Олекса.

– Підніміте мені повіки, не бачу! – повторив Вій.

Хлопці обернули шолудивого дядька обличчям до чортівні, щоб він їх першими побачив, і підняли гаками та вилами його повіки.

– А-а-а!..

– Е-е-е!..

– І-і-і!..

– О-о-о!..

– У-у-у!

– Є-є-є!..

– Ю-ю-ю!..

– Ї-ї-ї!..

– Я-я-я!..

– заакали, заекали, заїкали, заокали, заукали, заєкали, заюкали, заякали – кожен по своєму чортиська і зникли з лиця землі, мов мітлою їх змело, наче ніколи їх і не було.

– Що ж це за звуки, що ж це за крики? – не розуміючи, що трапилось, запитав Вій, бо наші християни вмить опустили його вії, а він не мав часу розгледіти, що і як.

– Та це, вуєчку, ви своїх вірних слуг попалили, з лиця землі зітерли, – відповів йому Панас.

– Як це могло статись?.. Вони ж… А ти хто?

– Я Панас Гусопас, але у вашому царстві мене знають як інженера Жера Будуймонастира, або як Панаса Гусопаса.

– Ось як воно склалось… Я ж по твою душу йшов.

– Йшли, вуєчку, ви по мою душу, але вам не вдалося! – посміхнувся Панас.

– Ну, перехитрив ти мене, нічого, нічого, я не сержусь. Слуг моїх ти повбивав, а тепер мені прийдеться гинути ось тут серед поля… Але перед тим підійміть мої повіки, щоб я востаннє на світ подивився.

– О-о-о, вуєчку, хитренький ви, але й ми не з дурнів, – посміхнувся Панас.

– Хитра видра, але й сарна не дурна, – додав Міклош.

– Ой-йо-йой… – зітхнув Буняк.

– Не ойкайтесь, дядечку, ми вас у біді не залишимо, із собою візьмемо, попід руки вас поведемо.

– Куди? – здивувася Вій.

– Та куди єсмо вирушили, до Березівського монастиря, – відповів Панас.

– Як то – до монастиря? – здивувався Вій.

– А так, ногами, а там вже побачимо, як і що…

– Та про мене – й до монастиря, – змирився Буняк. Мені вже так набридло по світу блукати.

Панас потяг за петлю Вихора, а Міклош з Олексою взяли Буняка попід руки і поволі рушили до Божого дому.

А в Підземному Царстві...

(Далі буде)

Вивчаємо англійську

1. Ось і настала справжня осінь. Прочитай віршик «Fall Leaves» та переклади на українську. Спробуй вивчити напам'ять.

2. Перерахуй англійською все, що ти бачиш на малюнку. Розмалюй за кольорами:

1 - blue; 2 - red; 3 - green; 4 - purple; 5 - brown; 6 - yellow

3. Прочитай подані слова: *acorns, leaves, birds, pumpkin.* Що вони означають? Прочитай речення та впиши відповідні за значенням слова там, де потрібно.

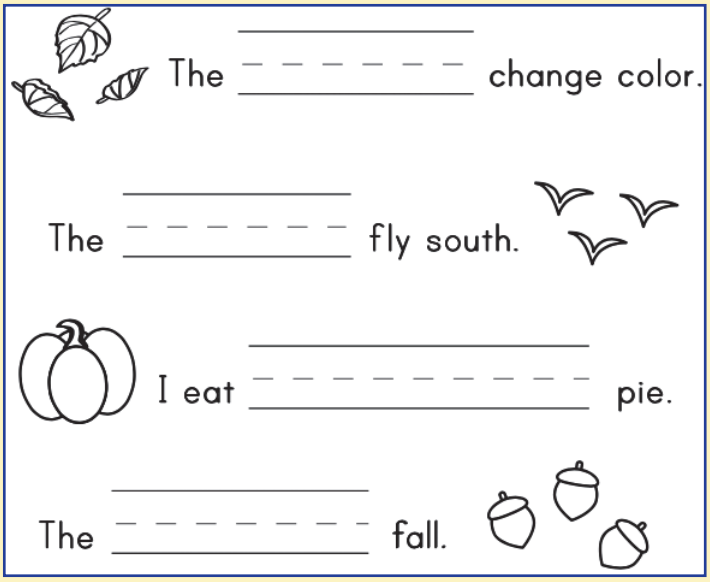

4. Прочитай оповіданнячко «A Beautiful Fall Day» та дай відповіді (зафарбуй кружечок із правильною відповіддю будь-яким кольором).

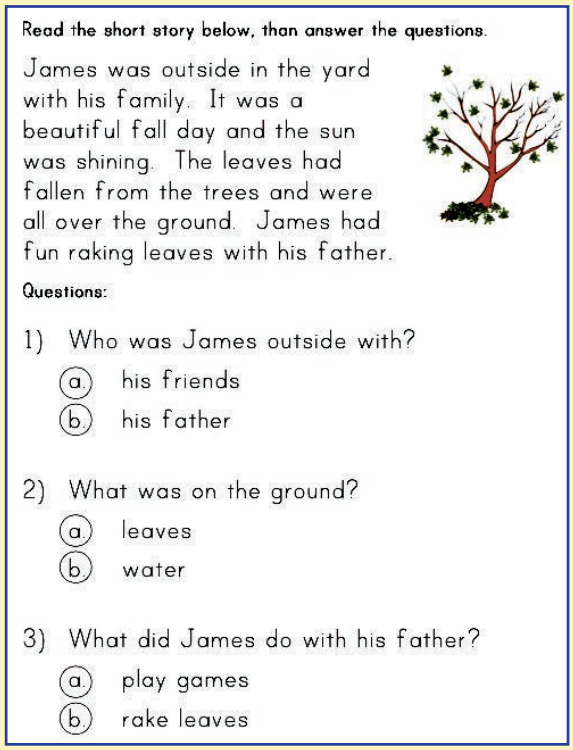

Read the short story below, than answer the questions.

James was outside in the yard with his family. It was a beautiful fall day and the sun was shining. The leaves had fallen from the trees and were all over the ground. James had fun raking leaves with his father.

Questions:

1) Who was James outside with?
   - (a) his friends
   - (b) his father

2) What was on the ground?
   - (a) leaves
   - (b) water

3) What did James do with his father?
   - (a) play games
   - (b) rake leaves

Підготувала Ірина Савіна

Відгадай

Галина ДЕМЧЕНКО

**Місили, місили,
ліпили, ліпили,
а тоді – хіп
та в окріп!
А вже наостанку –
в масло та сметанку.
Хто зуміє відгадати,
того будем частувати.**

(Вареники)

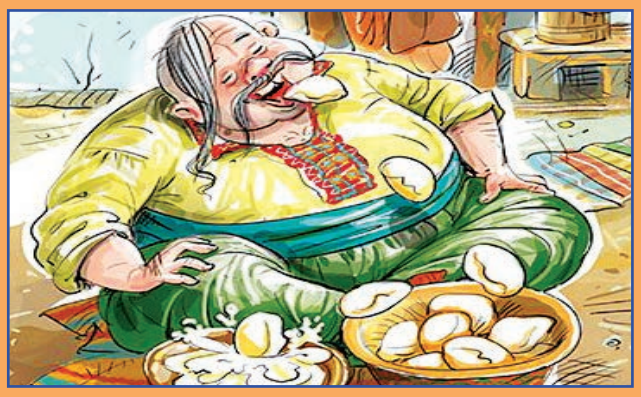

**Одвіте на городі –
барильце та й годі.
В ньому зернят сила
ласунам поспіла.
З меду, зернят та муки
приготують шулики.
Відгадати зможе всяк –
це городній, діти**

(мак)

**А що це за хитрунець
сплів химерний ятірець,
ятірець легкий, як пух,
не для рибок, а для мух?**

(Павук)

**Спереду – рогач,
а на хвості квач;
огрядна, боката,
молоком багата.**

(Корова)

Казки народів світу

Німецька казка

Лікар Всезнай

Колись давно жив на світі один бідний селянин. І прозивали його Рак. Якось він запріг пару волів, одвіз до міста хуру дров і продав одному лікареві за два таляри.

Скинув дрова на подвір'ї й зайшов до світлиці по гроші, а лікар якраз сидить обідає. Селянин побачив, як він смачно їсть та солодко п'є. І йому самому закортіло стати лікарем. Отож постояв він трохи та й питає, чи не можна б і йому лікарем зробитися.

– Чом ні! – відказав лікар.– Це не таке хитре діло.

– А що ж для цього потрібно? – спитав селянин.

– Насамперед купи букваря, що в ньому намальовано півника, тоді продай воза з волами й на ті гроші купи лікарське вбрання і все, що належить мати для лікарювання, а наостанку замов собі вивіску, щоб написали там: «Я лікар Всезнай» – і прибий її на воротях.

Селянин зробив усе так, як порадив йому лікар, і почав лікарювати. І трапилось так, що в одного багатого вельможного пана вкрали гроші. Йому сказали, що в такому й такому селі живе лікар Всезнай, то він, певне, і про вкрадені гроші знає, де вони.

Наказав пан запрягати коні, приїхав просто до селянина й питає, чи це він лікар Всезнай.

Селянин відповів, що це він і є. Пан сказав йому, щоб ішов за ним і знайшов украдені гроші.

– Гаразд, пане, – відповів той, – але нехай зі мною їде й моя жінка Грета.

Панові байдуже – хай їде й жінка. Посадив обох у карету і поїхали. А як приїхали до пана, то там на них чекав уже накритий стіл, і пан запросив лікаря пообідати разом.

– Гаразд, – сказав селянин, – але жінка моя також нехай сідає.

І вони сіли їсти.

Коли перший слуга вніс смачну страву, селянин штовхнув жінку під бік і сказав:

– Грето, це перший.

Він хотів сказати, що це перший приніс їжу, а слуга подумав, що лікар хотів сказати: «Це перший злодій». Воно й справді було так, отож слуга страшенно злякався і сказав своїм приятелям, із якими разом украв гроші:

– Лікар усе знає, кепська справа, він сказав, що я був перший.

Другий зовсім не хотів нести їжу, але мусив. Щойно він увійшов із тарілою, селянин знову штовх свою жінку й каже:

– Грето, це вже другий.

І цей слуга неабияк злякався та хутчій вийшов із кімнати.

І з третім вийшло те саме. Селянин знову сказав:

– Грето, це третій.

Четвертий уніс накриту кришкою миску.

Пан тоді обернувся до лікаря й мовить:

– Ану покажи тепер своє мистецтво і вгадай, що лежить в цій мисці.

Звідкіль же сердешному було знати, що в тій накритій мисці? Він подивився на миску і скрушно вигукнув:

– Ох, бідний Раче, попався нарешті!

А в мисці якраз і справді були раки.

Пан скрикнув у подиві:

– Ти ба! Та він же знає все! І де мої гроші, також знає!

Слугу взяв великий страх. Він моргнув лікареві, мовляв, вийди на хвилинку, і коли той вийшов, усі четверо слуг призналися йому, що це вони вкрали гроші, й пообіцяли показати, де вони сховані, а його добре винагородять, тільки хай їх не виказує, бо вони тоді пропащі. І вони справді повели його туди, де були сховані гроші.

Лікар, радісінький, вернувся до пана, сів за стіл і сказав:

– Пане, тепер я хочу попитатися в своєї книги, де саме заховано гроші.

Тим часом п'ятий слуга заліз у піч, щоб підслухати, чи справді лікар ще щось знає. А той сів собі, гортає буквар, шукаючи півника, і ніяк не може його знайти. Нарешті каже:

– Чого ще й ти ховаєшся, все одно вилізеш!

А слуга в печі подумав, що це про нього, з переляку вискочив і кричить:

– Він знає все!

Ну, тоді лікар показав панові, де його гроші, але не сказав, хто їх украв, отримав і від пана й від злодіїв чималу винагороду і прославився на весь край.

Зроби своїми руками

Павук у павутинці

Щоб зробити павука із каштана, вам знадобляться: каштан, штопор, кольорова пряжа, 6 зубочисток, ножиці.

Хід роботи:

1. Зробіть у каштані 6 отворів штопором по колу, на однаковій вістані один від одного.

2. Вставте у зроблені отвори зубочистки і перевірте, щоб вони добре трималися.

3. Підготуйте пряжу. Прив'яжіть кінчик пряжі до однієї із зубочисток.

4. Намотайте пряжу навколо каштана на зубочистки, як показано на фото.

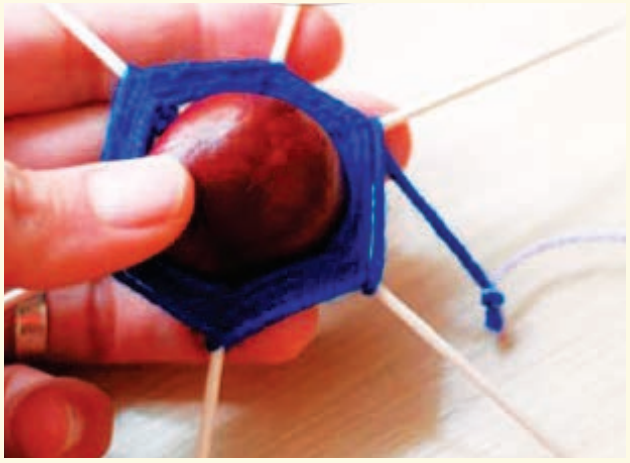

5. Прив'яжіть пряжу іншого кольору до кінчика вже намотаної пряжі і продовжуйте обплітати зубочистки, залишивши їх гострі кути. За бажанням міняйте колір пряжі.

Після закінчення роботи закріпіть павутинку, прив'язавши кінчик пряжі до зубочистки. Павук із каштана у павутинні із пряжі готовий!

Джерело: https://svoimirukamy.com/

Цікаво знати!

Деякі види медуз вважаються безсмертними. Єдиний спосіб померти для них – це через хворобу чи травму.

Деякі мурашки тримають «ферми» попелиць, які дають їм солодкі виділення. Точнісінько як люди, які розводять на фермах корів.

Видри іноді тримають один одного за лапки під час сну, коли знаходяться у воді, щоб їх не рознесло хвилями.

Один маленький коричневий кажан може з'їсти до тисячі комарів за годину.

Запах дощу викликається газами, які виділяють бактерії в землі, реагуючи на дощову воду.

Восьминоги мають 3 серця і 8 рук (а не щупалець). А також у них синя кров.

Ой, хто, хто Миколая любить

Мелодійно, піднесено

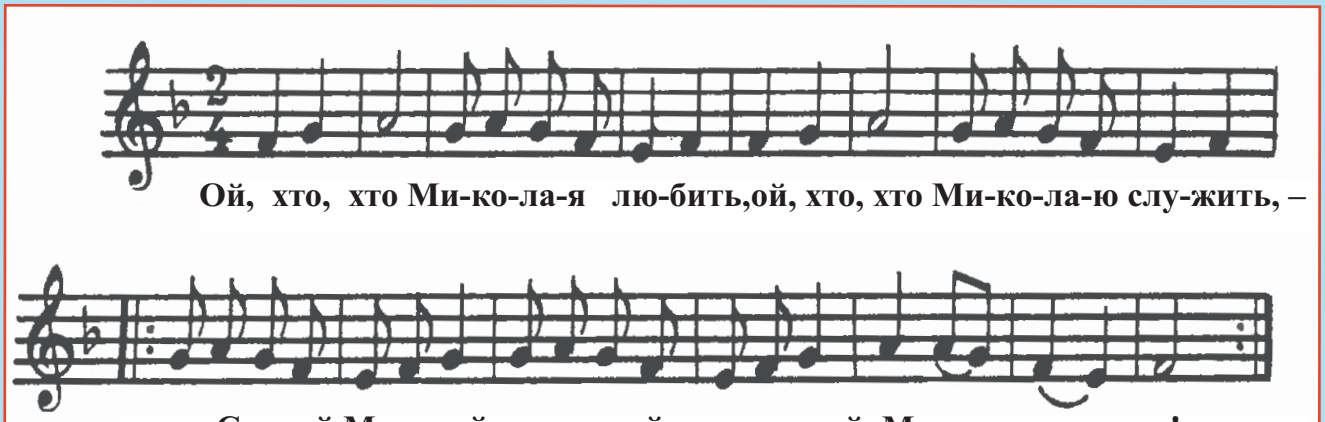

Ой, хто, хто Миколая любить,
Ой, хто, хто Миколаю служить, –
Тому, святий Миколай,
На всякий час помагай,
Миколаю! | *Двічі*

Ой, глянь, глянь на Враїну рідну,
Ой, глянь, глянь на змучену, бідну.
Ми тебе, всі люди, молим:
Проси в Бога ти їй долі,
Миколаю! | *Двічі*

Ой проси долі для Вкраїни,
Ой нехай встане із руїни.
Доля й щастя най витає,
В славі й волі хай засяє,
Миколаю! | *Двічі*

З книги «Нова радість стала»,
Київ «Веселка», 1991

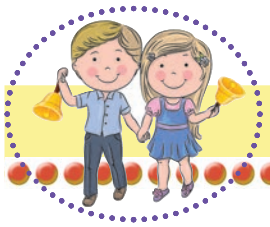

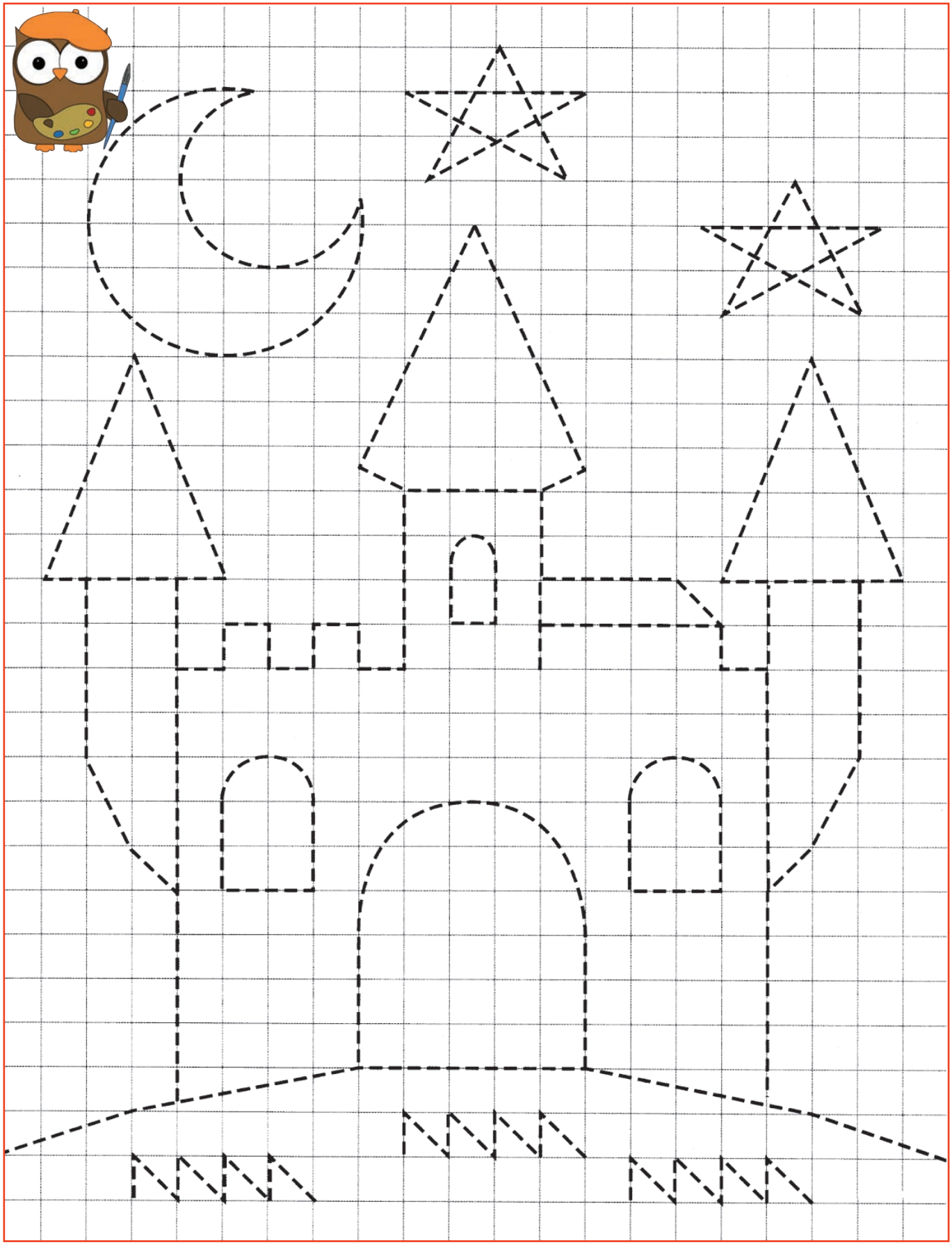

Свято Покрови та українського козацтва

Чотирнадцятого жовтня православні та греко-католики в Україні відзначають одне з найбільш шанованих свят – свято Покрови Пресвятої Богородиці, або «Покрови» чи «Святої Покрови». У народі цей день вважали кордоном між зимовим періодом і літнім. Часто говорили: «На Покрову до обіду осінь, а після обіду – зима». А до холодів велося готуватися заздалегідь і грунтовно. І перше, що люди робили, – це завершували всі польові роботи. Також було прийнято всі заготовки на зиму закінчити ще до цього свята. Вірили, що будинок, утеплений до Покрови, краще зберігатиме тепло взимку. Однак для початку необхідно прибрати як в будинку, так і у дворі. А ще добре допомогти з приготуванням до зими менше забезпеченим – вдовам, самотнім стареньким і немічним. Адже в такому випадку добро повернеться сторицею. Для захисту домівки, для добробуту родини, для підтримки здоров'я дітей і дорослих існувало не мало традиційних звичаїв та обрядів у цей день. Їх велося проводити жінкам, бо свято Покрови відноситься до жіночих. Зранку жіноцтво у церкві просило у Богородиці допомоги, злагоди, захисту та кохання. Далі протягом дня господині проводили ряд обрядових дій для вбереження господи від напастей та для привернення щастя. Дівчата не пропускали можливості просити у Богородиці гарної долі, гадали на майбутнього чоловіка. Крім того, з Покрови починалися вечорниці, сватання і весілля. Та й взагалі, свято Покрови було прийнято проводити весело – ходити в гості, влаштовувати застілля та складщини. Обов'язково готувалася велика кількість млинців та інші страви з грибів, капусти чи м'яса.

Зі святом Покрови співпадає святкування Дня українського козацтва. Ще донедавна можна було почути назву «Козацька Покрова» – через глибоке й щире шанування козаками образу Покрови Божої Матері, їхню віру в її силу. Пресвята Богородиця завжди вважалася заступницею і покровителькою усього українського козацтва. На Січі запорозькі козаки збудували церкву на честь Покрови з іконою Богородиці. Крім того, козаки збирали Велику раду саме 14 жовтня. На ній обирали гетьмана – голову і представника усієї козацької спільноти – й визначалися з подальшими військовими планами.

Українське козацтво надзвичайно цікаве та важливе явище в історії як нашої країни, так і світу. Виникли козаки в зв'язку з регулярними нападами на українські землі кримських татар і турків. Населення було змушене боронити свої території, домівки, родини. Якби наші предки не вигадали якогось дієвого способу оборони, цілком ймовірно, що український народ міг би вже не існувати. Тож такою захисною силою й стали козаки. Вони захищали не лише Україну, а й Польщу, Молдову, Угорщину й Австрію від загарбників-кочовиків. Їм вдалося не тільки оборонити споконвічно українські території від чужинських нападів. За час свого існування вони сприяли збереженню і розвитку української нації, наших вірувань, культури, світогляду. Протягом століть козацтво ширилося, розросталося, зміцнювалося. Постійна небезпека та необхідність ефективних військових дій загартовували воїнів, формували лідерів. Це були не просто сильні та міцні вояки, але й досвідчені та мужні керівники, хитрі та розумні стратеги. Вони дивували та захоплювали як союзників, так і противників своїми знаннями та здібностями у боях будь-якого типу. Згадки про цих надзвичайних українських лицарів можна знайти в народній прозі, в національній історії та літературі, в зарубіжних джерелах. Про них складено безліч творів, книжок і кінострічок. В сучасній українській культурі козак – це звитяжний воїн, озброєний захисник Вітчизни. Він боронить віру, гідність та звичаї усього нашого народу. Певно, не знайдеться в Україні людини, яка б не чула про козаків та не пишалася ними. Тож не забуваймо відсвяткувати належно і це національне свято.

Підготувала Ольга Сенишин

Пишаємося нашими дітьми

Андрея Чорей, Мая Цудик, Мар'яна Мельничук, Мар'ян Скопець, Сара Цудик, Фелічія Рекало, Михайло Рекало, Марія Рекало, с. Щука, Тиміш

Зліва направо: **Олександра Кашчар – 13 років, Гафія Машниця – 11 років, Ана Кашчар – 11 років, Йонела Машниця – 13 років, Іоана Кашчар – 13 років, с. Бетгаузен, Тиміш**